

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pinteken Oktober 21-dik napján, 1814-dik esztendőben.

B é t s.

A' múlt kedden véghez ment katoná innepről és vendégségről most ezeket je-gyezhetjük-meg bővebben: —

Hétfőn, Oktob. 17-dik napján, az itt őrizeten lévő minden féle rendes seregeket polgári katonaság váltotta-fel minden strázsahelyeken. A' megvendégetett ár-mada száma 14 ezer emberből állott. Az istentisztelet, az a' mellett való katonai pompák, ez ebédkezés, 's az ezt megelő-zött táborigőzés 's égyebb készülétek, ilyen előre való intézetek szerint mentek véghez:

Kedden délelőtt a' Praternek a' Lust-haus felé menő útja mellett job felől a' lovagló theátromon alól nyoltz Granadíros Batalionok négy oldalú hosszúkö sort formáltak. A' két hosszabb oldalt három-három, a' két rövid vagy végső oldalt pe-dig egyegy Batalionok tsinálták. Közöttök volt felállítatva a' táborigő sátortemplom, magas, festet oszlopokon, tizfra fedéllel, melyről drága szönyegek függöttek-le. Ez alá volt helyeztetve a' táborigő oltár. A' több fegyveres seregek, tudni illik az itt őrizeten lévő két Magyar Regimenteknek 6 Batalionyaik, két Vasas Regimentek, Ágyuzók, Minázók, Sappörök, Pionierek, 's a' többi, rész szerint az előbb említett 's a' többi, rész szerint az előbb említett nyoltz Batalionokból álló négy oldalú sör

körül, rész szerint az úton túl formáltak sorokat. —

A' Monarkháknak megérkezéseket 's az istentiszteletnek elkezdődését az egész gyalogság sebes tüzeléssel 's az ágyuzók 100 hasonló sebes lövések által jelentették. Ilyen tüzelés jelentette az istentiszteletnek elvégződését is. A' város' hástyaia lévő nagy számu ágyukuak durrogása a' két j'adások között egymást érve folyt. —

Vége lévén az istentiszteletnek mag-indultak a' Felségek léptetve a' Lustha-us felé, 's a' Regimentek tüzökre szakadva követték ő Felségeket harsogó muzsikával. Az út, mellyen mentek, a' nagy szekérút és a' Duna belső ága között lévő mezőn tsaváztatott volt kí előre. A' seregek' tsapatjaik között mentek az Ágyuzók a' magok hat batteriáikkal külömbkülömb helyeken. —

Nem messze a' Lusthaus-tól egy szép mezőn megátlottak a' Felségek, 's az előttök elmenő tsapatokat végig nézték. A' lovasság ezen helytől fogva vágatva-ment a' Lusthaus-ig, 's az ott lévő 3 hidakon a' Simmeringi mezőre által takarodott, 's ott a' maga helyén előre sorba állott. Az alatt a' gyalogság is nyomult előbb-előbb. —

Midőn a' Hille r gyalog Regiment-je, mellyel Felségés Urunk az Orosz Csá-szárt éppen ez nap' reggel megajándékoz-

ta vala, azon hely felé közelített volna, a' hol a' Felségek állottak, Sándor Császár, a' ki eddig Felséges Urunk mellett állott, onnét ekkor a' lovával előre ugrott, és miut már most ezen ő Felsége nevérol neveztető Regimentnek Oberstere és tulajdonosa, annak elején ez Oberster' helyére állott, a' Regimentet Felséges Urunk eleibe vezérlette, ő Felségét a' kardjával, mint az Obersterek szoktak, háromszor köszöntötte, az utáu ott, a' hol az Obersterek állani szoktak megállott, 's a' kardját lebotcsátva tartotta mind addig, míg ott mind a' három Batalionok elmarcschiroztak, ekkor ismét Felséges Urunk eleibe ugratott, a' háromszori köszöntést ismét megtette, 's a' kardját hivelyébe botcsátván, Felséges Urunknak kiterjesztett karjai közzé borúlt. Ez egy igen nevezetes, szókkal le nem írattatható megjelenés volt az ez napi örvendezések között, egy olly megjelenés, melynek a' Históriákban sem találhatik példája. Hol és mikor ölelkezett illy szívdagasztó örvendezéssel össze az Európai két első Monarkha, ennyi Király, Fejedelm, Generális, 's egyéb fő rendű, minden nemzetbéli nagy emberek' serege előtt? Mi némű érzékenységet gerjesztett fel ennek látása, tsak azok a' megmondhatóji, a' kik szemmel látó tánúi lehettek.

Konstantinus Orosz Nagy Hertzeg is ezen egész napi pompázásban úgy volt jelen, mint az eddig volt Hohenzoller Vasas Regimentjének Oberstere és tulajdonosa. A' Regiment forma ruhájába öltözködve lévén, mindenütt maga vezette azt mint Áustriai Vasas Oberster.

A' Monarkhák, Princzek, a' sokféle nemzetbéli Követek, Generálisok, 's egyéb fő rangú tisztok' seregéhez tsatolták hintókban magokat, a' Császárnék, Fő Hertzeg asszonyok, az Orosz Nagy Hertzeg asszonyok, a' Würtembergi Királlyal és Bavariai Királlyal és Királynéval egyetemben, azzal a' különbséggel, hogy a'

hintósok azon helyről, a' hol a' Fejedelmek megállván a' katonaságot magok előtt elmarcschiroztatták, a' Lusthaushoz előre elhajtván, ennek egy tornáztárol nézték az ott elmenő seregeket. A' fogyveres seregeknek végig lett nézése után az egész Fejedelmi sereg tovább folytatta útját a' Lusthaus felé. Leg elől Felséges Urunk, balja felől az Orosz Császár, jobja felől a' Prussus Király, 's ennek jobja felől a' Dánus Király, lovaglottak. Tsak ezt a' fő rangú személyek' fényes seregit, nébány szász emberre számlálják. A' nép' sokaságát nem lehet leírni.

A' Lusthausnál az egész ármáda által takaródott a' Dunán a' túlsó mezőre, kivéven 6 Granadíros Batalionokat, melyek közzül egy a' Lusthaus mellett állotta többeknek odaérkezéseig, 's most itt a' filegoria mellett jobb felől a' számára félterített levő asztalhoz ült, a' más öt Batalionok pedig ugyan ezen filegoria vágy Lusthaus mellett bal felől levő asztalokhoz mentek enni. A' vizen által takaródott seregek ott sort formáltak szemmel a' Lusthaus felé. Az első sorban három Granadíros Batalionok, másodikban a' két Magyar Regimentek, harmadikban a' lovasok. A' 6 ágyus batteriáknak hárma a' sereg' job, a' más hárma a' bal szárnyára állott. A' Lusthaus mellé is rendeltettek két batteriák 12 fontos ágyukból. Rendbe állván e'képpen a' sorok, kompániaként marsch-múzsika szó mellett asztalokhoz mentek; puskáikat pyramis formájú rakásokba állították, 's azok mellé hátaikrol minden motyóikat lerakták, 's magok asztalhoz ültek. A' lovasság leszállott lovaival; a' Vasások vasaitkat 's az Ulánusok láutsáikat a' sor' eleibe lerakták, 's ők is asztalhoz ültek: —

Illy módon már most a' Császároktól fogva az utolsó katonáig az egész fegyveres sereg asztalok mellé volt telepedve a' vízőek két partjain, kivéven az Ágyuzókat, kiknek az ebéd felett mindenkor tüzelni

kellott, mikor a' Fejedelmek poharaikat elköszönték. Az erre való jelt a' Lusthaus mellett lévő két batteriák adták, a' mellyeket követte mind annyiszor a' vizen túl lévőknak ágyuzása, a' hova már most azok is leérkeztek vala, a' kik a' Te Deumnak elénekeltetése alatt a' város' bastyaín agyuztak. A' katonaság minden jeladáskor *víz-vátot* kiáltott az asztalok mellett. —

A' koronás Fejedelmek a' filegoriának első emeletében (Stockjában), a' Princzek a' föld színén lévő szalában a' Generálisok pedig a' filegoria' első emeletét egészen körülvevő karban (tornáztban) ebédtek. Az egyéb tiszték' számára a' filegoria körül voltak különböző asztalok felterítve. *K o n s t a n t i n u s* Orosz Nagy Hertzeg azzal is megtisztelte a' nevét viselő Vasas Regementnek tisztjeit, hogy vélek edjűtt az ő asztaljoknál ebédelt —

A' Felsőges Urunk' mint gazda' egészség' ivásai, az itt következők voltak. —

1). Az én itt jelen lévő Felsőges Vendégeim' és barátaim' egészségéért!

2). Köszönet az én derek' armádáiunknak és az ő Vezérlőiknek!

3). Köszönet a' Szövetségés vitéz armádáknak!

4). Októbernek tizennyolczadik napja! Adjá isten, hogy az erre a' ditsősséges napra való viszsza emlékezés, az állandó békesség-által késő maradékainkra által meynyen! —

Sándor Császár a' Lusthaus tornáztaira is kiment, a' hol a' Generálisok ültek, 's onnét ivott egymás után négy oldalrol a' fegyveres seregeknek egészségéért, 's mind ezeket az egészségivásokat leírhatatlan éljen kiáltozás követtet.

A' Lusthaus mellett az a' kerekded hely, a' hol a' Felsőgek 's a' tiszték és a' 6 Granadiros Batalionok ettek, a' népnek felettébb való nagy sokasága miatt vadászhálóval volt körül vétetve, a' hova a' nép csak csoportonként bostáttatott-bé bizonyos nyiláson, minekutánna, a' kik előbb

bémentek más nyiláson lassanlassan kimentek vagy a' hidakon a' Simmeringi mezők-re által takarodtak. —

A' Lusthaus és az egész mező, a' hol az armáda ebédelt, egy tsupa időöltő lögerre volt minden féle hadi czimerek által változtatva. A' hidak' karjai puskákból voltak mesterségesen készítettve. A' löger közepin egy nagy győzedelmi oszlop állott, ágyukból, puskákból, zászlókból, 's több e'féle hadi czimerekből felállítva. Hasonló fényességbe volt a' Lusthaus is öltöztetve kívül belől.

Felkelvén asztalaik mellől a' Felsőgek, a' mint jöttek volt, részszerént paripákra részszerént hintókba ültek, 's a' hidakon által, a' vigadozó seregeknek lögerükbe mentek, 's a' katonaságnak a' levegő eget hasogató éljen kiáltásai között ezt is bejárván, mind ezek után a' Cs. K. Burgba vissza tértek.

A' mellett, hogy ez az ebéd, egy lögeri katona ebéd volt, még is a' legnagyobb tisztséggel és tsinosággal ment itt minden véghez. Szépen felterítve 's ilendő készülékekkel, szép edénnyel, kessel, villával, veres és fejer borral tele tveg palatzkokkal, poharakkal, voltak még a' köz katonáknak asztalaik is megrakattatva. A' Strázsamesteren kezdve lefelé minden emberre volt rendeltetve: gombóltzleves, egy font hús mártással, három fertály font petsenye, három fánk (páukó), három zsemlye, és egy itze bor. Minden Regement- és tsapat- Kommandánsoknak meg volt parantsólva, hogy az emberek mindent, a' mi nekik rendeltetett, jót kapjának. Az erre való szoros fel-vigyázat Feldmarschal-Lajtuánt *Lichtenstein Alysius* ő Hertzegségére volt bizattatva.

A' főzetésre és a' konyhára való holminek általvételére minden Kompánia rendelt-ki egy Altisztet és szükséges számú főzőket. Minden Batalion előre gondoskodni köteleztetett a' főzésre szükséges fárol, a' melynek Október 17-dik napján déli 12 órakor mind a' kiszabott főző hel-

Éyeken kellett találtatni, minden főzésre-szükséges holmikkal egyetemben.

Hasonlóképpen előre kirendeltettek minden Kompaniától 8 emberek, és egy Al-tiszt; azért, hogy 4 ember az Al-tiszttel égygyűit a' tisztek; 4 ember pedig a' köz-emberek' asztala mellett udvaroljon.

A' Generálisok, Stábilis és egyéb tsztek megvendégeltetése a' városi Traktérokra volt bizattatva. Asztalokat 's padokat a' Kaszárma-gondviselő Előljárók köteleztettek tábori szekereken kihordatni számokra. Október 17-dikén délben-minden készüléteknek a' magok helyeken kellett lenniük.

Generális Langenau úrra a' készüléteknek összeszerkésztetése, Obertlajt-nánt Bittner úrra a' zifraságok elintézése, Májor Högel Müller úrra pedig az ételről és italról való gondoskodás volt bizattatva, 's a' többi.

Ezek a' készülétek néhány napoktól fogva folytak a' Präterben, a' hol a' Te Deum éneklés tartatott, 's a' Lusthausnál, és a' Simmeringi mezőn. Éjjel nappal hordották le oda a' tábori szekerek a' készüléteket.

Még azon nap tudni illik kedden este, igen fényes hált adott a' Felsegek' egész fényes társaságának Státus és Conferen-tziális Minister Metternich ó Hertzge-sege a' *Remweg* nevű külső városban lévő nyári mulató kastélyában. Kiknek ezt a' vatsorát és hált látni szerentséjek volt, azt mondják, hogy valósággal méltó volt mind fényes készüléteire mind méltóságos voltára nézve, arra, hogy ezt a' felséges innep-napot bérekeszsze.

Spanyol Ország.

A' közelébb költ M. Kurirban felbe maradtott *Spanyol* levélnek végezete: —

A' Királyhoz intézett szerentsekiváná-sok még meg nem szüntek érkezni. Fájdalom, hogy az eránta való jó indulat-nak ennyi kinyilatkoztatásai mellett is, sok

külömbkülömbféle vélekedésű emberek arra kényszerítik a' Ministériumot, hogy kemény eszközökkel eljen ellenek. Teg-napra virradó éjjel is 26 személyek fogat-tattak-el, kik között vannak Marquis To-loza, Kanonok Marina (az Akadémiá-nak is tagja), Udvari Orvos Luqne; a' többek Spányol országban lakosokká lett Frantziák, Olaszok, és Németek. Az ő elfogattatásoknak oka, mint mond-ják az, hogy némelleyek közzülök a' Cor-tesekkel tartanak, másók pedig szabad kömívesek. —

„*Kadiks* eltsendesített; a' Kormá-nyozó nagy keménységgel viselte magát: hanem vér mint némelleyek erőssítik, nem folyt. A' várost sokak oda hagyták, so-kak pedig elfogattattak. —

„Némelley személyek' javaiknak el-foglalásához, a' kik Spányol országot oda hagyták, már hozzá fogtak. A' papság' jószágainak visszaadattatása olly szorosán megparantsóltatott, hogy némelley tekintet-ben maga ez a' keménység szolgál akadá-lyul. —

„A' *Gerillásokhoz*, a' szabad seregek-hez, mellyeknek elszélesztetések megha-tározottak, igen bajos hozzájuk férni. Eze-ket az egész Spányol országtól bazajok' oltalmazóinak neveztetett, 's minden féle ditséretekkel magosztaltatott seregeket, mi-nekutánna hat esztendőig határ nélkül való szabadságban éltek, már most csak nem lehetetlenség a' tsendes életnek fogla-latosságaira vissza téríteni, mellyektől egészen elszoktak, 's a' többi.

Ugyantsak a' Párisi újságokban jöt-tek-ki a' következő levelek is: —

Madridból Sépt. 28-dik napján: — „Az embereknek fogdosztatása itt még foly-tában tart; mint értettük Sep. 27-dik nap-jára viradó éjjel is 90 embert fegtak-el, 's hurtzóltak fogházakba, a' mellyek már úgy tele vannak emberekkel, hogy a' Francziskabusok Klastromát kellett Stá-tus fogházzá tsinálni. Az ezen eszközök

által okoztatott félelem olly nagy grádit-
ra lépett, hogy az emberek nagy számmal
oda hagyni kezdték hazájokat; némelyek
hajókra ültek, mások a' szározon, a'
Burgosi úton takarodnak által Frantzia
országba.

Madrid Sept. 29-dikén: — „Ő Kirá-
lyi Felsege egy kézírás által olyan ren-
delést parantsolt tétetni, hogy minden úgy
neveztetett nemzeti jószágok, akár ma-
gános személyeké akár papi gyülekezeteké
voltak legyen, adattassanak vissza mostani
bírtokosaik által előbbeni tulajdonosaik-
nak. A' kik jószágokat e'képpen vissza
kivánnák, akár magános személyek akár
papi gyülekezetek legyenek, tsak jelenteni
kötelezetnek magokat azon Előljáróknal,
a' kik eleibe ez a' dolog tartozik.

Napnyágoti India.

Londoni újságokban pompás leírá-
sa jött ki annak a' fényes inep-napnak,
mellyet a' Haiti (Sz. Domingói) Király
a' maga Sans-Souci nevű kastélyában,
uralkodása 11-dik esztendőjének emléke-
zetire tartott. Ez a' Király, vagy némel-
yeknek kifejezése szerint Császár, a'
volt Christophe. Nagy kegyelmességgel
fogadta ő Felsege a' maga birodal-
mabeli Fő Tisztektől (Dignitariusoktól)
hozzaérkezett szerentséltető irásokat. A'
maga feleletét, melly a' birodalomnak je-
len való lerajzolását foglalta magában, kö-
zönséges gyűlésben olvasittat fel ő Felsege
a' maga Státustitoknokja Bára Vasley ál-
tal. Nem volt vége hossza a' dítséretnek
és örvendezésnek, mellyet a' jelenlévők
ezen beszédnek hallására kinyilatkoztattak.
A' Királyné (Christophné) ő Felsegét
tisztelő séregnek, Gróf Terriere-Rou-
ge volt a' szószolló; ő Felsegének ne-
vében pedig Baró Charrier felelt a'
szerentsékivánóknak. Az itt lévő idegen,
t. i. Anglus, Amerikai, Svétziai, és Spányol
kereskedők is eleibe bocsátattak ő
Felsegeknek. A' köszöntésbéli pompának
végződése után a' Püspöki templomba ment

a' Királyi familia. Tűzjáték, komédia,
és fényes bál rékesztette-bé az örvendos
napnak vigadozásait.

Olasz Ország.

Az a' Diploma, mellyel Pápa ő
Szentsége Bonaparte Luciánt, Cani-
noi Hertzeggé nevezte, e'képpen van: —
„Megfontoltván azt az egyenes és jó
szívűből származó indulatot, mellyet Bon-
parte Lucián a' Szent Szék 's különö-
sös az én személyem eránt eleitől fogva
minden időben bizonyított; 's azon előttük
volt Pápáknak példajokat követni akarván,
a' kik kedvet találtak abban, hogy külö-
nös virtusokkal ékeskedő 's erántok mago-
kat érdemesekké tett alattvalóikat megtiz-
teljék: Caninói Herszeggé nevezzük a'
nevezett Bonaparte Luciánt, 's a'
többi.“

A' múlt keddi nagy mulatságról, mel-
lyet feljebb felbe szakasztottunk, mel-
lészen még a' következőket is megjegyez-
ni: —

„Azok a' puskák, mellyekből a' Lust-
haustól a' Simmeringi partra által vívő há-
rom bídáknak karjaik, zöld ágakkal mes-
terségesen össze fűzetetve, állottak, Fran-
tziáktól nyert puskák voltak. A' Lust-
haus mellett sűgár formára az erdőbe
szellyel menő utak, a' Granadirósok' asz-
talaikkal voltak megrakattatva; az aszta-
lok mellett kétfelől fenyő ágakból ké-
szült falak voltak felállítatva. Az útnak
összszövetelénél állott egy hasonló zöld-
ágakból készült nagy pirámis, 's ennek
hegyibe egy Frantzia zászló szurva; mel-
lette egy pánzíros és sisakos embert ábrá-
zó oszlop. A' Lusthaus körül is állot-
tak 8 oszlopok, mellyek puskákhól és pisz-
tolokból voltak mesterségesen össze ra-
kattatva; ezeknek hegyeiket is prédába-
nyert Frantzia zászlók ékesítették. Ha-
sonlóképpen, és még gazdagabban fel-
tízírtva volt a' Lusthaus a' földtől fogva egész
a' tetejéig, Frantziáktól nyert zászlókkal

fegyverekkel, ágyukkal, 's minden egyéb, győzelmi jegyekkel, 's mind ezek borostyán koszorúkkal voltak mesterségesen összefoglaltatva. A' Lusthaus két szálából áll, 'egygyik van a' föld' színin, a' másik az első emeletben. Ezek is szépen feltzifráztatva voltak. Mindenikben volt 40 személyekre terített ásztal. A' szálák' tizfrasága egy egy nagy és gazdag sátozt ábrázolt, mellyet köröskörül, ugyantak az ellenségtől elvétellett 's vállogatottabb fegyverdarabokból készült oszlopok tartottak.

A' felső szálában, a' hol Felsőges Urunk tette a' gazdai kötelességet, ettek a' Monarkhák, a' Monarkhánék, a' Koronörökös és a' többörökös Princzek, Feldmarschal Hertzeg Schwartzenberg, 's más néhány Cs. K. Generálisok.

Az alsó szálában Károly ó Cs. Fő Hertzegsége viselte a' gazda' személyét, és itt ettek a' mi Fő Hertzegünk minnyájan, 's az idegen Printzek, néhány megkülömböztetett idegen katonai fő személyekkel egyetemben, a' milyen volt Sir Sidney Smith 's mások.

A' *Simmeringi* mezőn a' már feljebb említett, ágyúkból és egyéb győzelmi czimerekből álló nagy oszlopon kívül, azok a' két Obeliskusok is szépen figuráltak, a' mellyek a' minap a' Schönbrunn narantsos kertbéli votsorának alkalmatosságával ezen kertnek is különös ékességére szolgáltak volt.

Az ágyuzó katonaság azután ült-le enni a' *Simmeringi* mezőn, minekutanna a' Fejedelmek ebédjének végződésével tovább ágyuzni nem kellett.

Tegnap délelőtt a' Práterben töltötte idejét vadászattal a' Cs. Kir. Felsőges Udvar a' maga vendégeivel egyetemben.

Azon közönséges áudientziának alkalmatosságával, mellyet Felsőges Urunk e' hónap' 10-dikén a' Lombardiából ideküldetett Követtségnek adni méltóztatott, ilyen beszédek tartattak:

A' követek szószollójának beszéde: —
„Sire! Semmi követtség nem lehetett volna reánk nézve tisztességesebb és szívünknek kedvesebb, mint az, hogy a' Felsőged Lombardiái régi és új alattvalóinak tisztelettel teljes hódolásokat 's az ó megsérthetetlen hűségeknek bécizonyítását a' Felsőged Császári thronusa' eleibe le tegyék. Hol találjunk kifejezéseket az ó azokon a' szerentsés történeteken való belső örvendezéseknek kifejezésire, mellyek által az isteni gondviselés őket ennyi esztendőig való keserveik után annak a' Monarkhának Országlopáltzája alá ismét vissza ajándékozta, a' ki a' maga legnagyobb ditsősségét népének boldogságában találja-fel, 's a' kit az ó népei a' magok attyóknak nem csak neveznek, hanem valósággal is mint attyókat úgy tisztelnek. —

„Nem keveset szolgál szerentséknék nevelésére az, hogy abban a' szempillantásban közölünk a' thronushoz, midőn Felsőged illy sok ditsősséges győzelmei után a' maga hatalmas Svövetségeseivel egygyütt Európa' megszabadításának nagy munkáját egy olly békesség által, a' melly nekünk állandó tsendességet ajándékoz, megkoronázni kész.

(A' többi következik.)

Oktob. 19-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 251 3/4 forintot Váld-tzedulában.